

ЦРНОГОРСКИ АНТИФАШИЗАМ - НЕРАСКИДИВА ВЕЗА ЛОВЋЕНЦА СА ЦРНОМ ГОРОМ

Петог новембра 1945. године, испред Дома слободе на Цетињу, неђе око 11 сати, прва група црногорских колониста кренула је ка Војводини. Борци тек завршеног четворогодишњег крвавог рата са својим фамилијама и чланови фамилија палих бораца, великом већином становници цетињског и барског среза, напуштали су свој завичај са чудним осјећањем радости и туге, смијеха и плача. Гледајући сузним очима према поноситом Ловћену који се губио у даљини, запјеваше:

„...Црна Гора, остај збогом, жао ми се растат с тобом. Црна Гора, родно мјесто, тебе ћу се сјећат често. Збогом, ријеке и потоци, збогом, браћо Црногорци ...”

У центру Ловћенца доминира грандиозни споменик посвећен палим борцима у НОБ и жртвама фашистичког терора од 1941–1945. године, на којем је исписан Његошев стих: „Благо томе ко довијек живи, имао се рашћа и родићу!” Споменик је 1975. године свечано открио народни херој Крсто Попивода, у част обиљежавања 30 година од досељавања Црногораца у ово војвођанско мјесто.

На црногорски антифашизам подсјећају и улице које носе имена народних хероја и предратних револуционара из Црне Горе: Благоте Мићуновића, Баја Секулића, Блажа Попиводе, Буда Томовића, Блажа Орландића, Филипа Јанковића, Ивана Милутиновића, Јована Томашевића, Мирка Срзентића, Јована Вучковића, Љубице Поповић, Милована Челебића, Николе Ђурковића, Ника Анђуса, Пера Ђетковића, Станка Мартиновића, Саве Ковачевића, Вида Сјеклоће, Ђура Петровића и Ђура Стругара, док се централни трг у центру мјеста зове Трг IV црногорске пролетерске бригаде. Ту су и други називи улица који подсјећају на стари

★ Кад дођете у Ловћенац сигурно ћете се упитати како је Ловћен путујући за Бачку, изгубио на путу читаву своју висину и протегао се у широку равницу, како су се спријатељиле те двије супротности: планина и равница? Одговор можете добити само од оних који су у јесен 1945. године, замишљеног погледа и сузних очију, кренули са Цетиња у Војводину, у Секић (данашњи Ловћенац) на пут наде и обећаног бољег живота.

крај: улица Марка Миљанова, Његошева, Никца од Ровина, Ставорска и 13 јул.

Ловћеначки пјесник Миливоје Мишко Абрамовић у поеми „Долазак Милуше Мргудове” описује како је један од вођа колонизације, носиоц Партизанске споменице Радован Савов Стевовић, промијенио име Секићу и тако за навјек кумовао Ловћенцу који постаде симбол црногорства у Војводини баш онако како је Ловћен од искона симбол свеколиког црногорства:

„...Ушли смо у Секић, име ко свако туђе, не осјећаш га, Далеко. Сједосмо у Задружни дом и сви исто размишљали: даћемо ми њему наше име у којем ће

бити наше крви, па да на оне тамо пропланке мирише.

Ђутали смо, наједном Радован уста и рече: „Ловћенац, људи нека се зове.

Па нека буде врх наших побједа, наше име и презиме, наша порука и завјет... И нека буде опомена одакле смо” ...”

И данас, седам деценија касније, Ловћенчани потомци црногорских антифашиста и бораца НОР-а, нијесу заборавили ни ко су, ни одакле су, и на који начин треба чувати традицију и обичаје својих славних предака.

У Ловћенцу је и једини Црногорски културни центар у Србији у чијим се просторијама организују културне и друштвене активности црногорске заједнице,

а у посљедње три године и школа „Црна Гора моја постојбина”. У њему је и сједиште Црногорског културно просвјетног друштва „Принцеза Ксенија” које активности базира на раду са дјецом у циљу очувања и презентовања црногорске традиционалне и савремене културе. Као такво, то друштво је јединствено не само у Србији, већ у цјелокупној црногорској дијаспори. У центру Ловћенца је и биста Петра

II Петровића Његоша коју је Удружење Црногораца Србије „Крсташ” поставило у част 200 година од рођења великог црногорског владике и књижевника.

Нераскидива веза Ловћенца са Црном Гором је саздана на темељу антифашизма и црногорства и на њу нијесу утицали ни вријеме ни даљина. Та веза мирише на исту крв, на пријатељство, родбинство и кумство, али највише на осјећај оданости и љубави према својој Црној Гори.

Са снажном жељом да тако и даље буде, и данашње генерације Ловћенчана љубоморно чувају успомену на свој славни завичај и поријекло, чувајући на тај начин и свој национални идентитет. ★